DEPARTEMENT
ZORG

Afdeling Preventief Gezondheidsbeleid
Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 Brussel
T 02 553 36 71
preventiefgezondheidsbeleid@vlaanderen.be

//

Onderwerp
Oproep tot kandidaturen voor lidmaatschap in de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek: 2025-2030

//

1. Algemene bepaling

Deze oproep gaat uit van het Departement Zorg, met het oog op het werven van nieuwe leden voor de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek.

Alle briefwisseling met betrekking tot deze oproep moet gericht zijn aan de minister.
Kandidaturen moeten worden ingediend voor 1 maart 2025 bij het Departement Zorg, op het volgende e-mailadres: preventiefgezondheidsbeleid@vlaanderen.be.
Eventuele vragen kan u richten aan bovenstaand e-mailadres.

2. Situering van de oproep

Op 12 december 2008 werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende bevolkingsonderzoek in het kader van ziektepreventie goedgekeurd, ter uitvoering van artikel 31 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. Dit besluit werd gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 en 25 januari 2019. Deze regelgeving vormt de rechtsbasis voor het Vlaams beleid inzake bevolkingsonderzoek.

2.1. Wat is bevolkingsonderzoek?

De Vlaamse overheid beschouwd bevolkingsonderzoek als '*een geheel van acties met betrekking tot een onderzoek naar een ziekte of aandoening of naar risicofactoren, voorstadia of verwikkelingen ervan, aangeboden aan een groep personen. Dat onderzoek gebeurt niet naar aanleiding van gezondheidsklachten van individuele personen die uit eigen beweging worden geformuleerd, en die verband houden met de opgespoorde ziekte of aandoening of de risicofactoren, voorstadia of verwikkelingen ervan'*. Een bevolkingsonderzoek maakt het mogelijk om ziektes of risico op ziekte in een vroeg stadium te ontdekken, waardoor tijdig met een behandeling kan worden gestart.

Bevolkingsonderzoek heeft voordelen, maar evengoed nadelen. Bij aanbieden van screening aan een grote groep is het belangrijk dat, vanuit het perspectief van de hele doelgroep, de voordelen opwegen tegen de nadelen.

Het Vlaamse beleid heeft tot doel de kwaliteit van screeningsinitiatieven of bevolkingsonderzoek te verhogen, en de Vlaamse burgers te beschermen tegen screening of bevolkingsonderzoek dat niet zinvol of schadelijk is.

//

Sinds de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende bevolkingsonderzoek in het kader van ziektepreventie is in Vlaanderen alleen bevolkingsonderzoek toegestaan:
1) georganiseerd door de Vlaamse minister namens de Vlaamse Regering;
2) bevolkingsonderzoek waarbij het initiatief om te screenen niet door de Vlaamse overheid wordt genomen (bijv. door een mutualiteit, universiteit, OCMW, huisartsenkring, etc.), maar waarvoor de Vlaamse minister bevoegd voor Volksgezondheid toestemming heeft verleend. Zonder deze toestemming is bevolkingsonderzoek op initiatief van derden verboden.

Meer informatie hierover vindt u via volgende link: https://www.departementzorg.be/nl/bevolkingsonderzoek en https://www.departementzorg.be/nl/vlaams-beleid-bevolkingsonderzoek.

2.2. Een Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek

In artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 zijn bepalingen geformuleerd over de oprichting van een Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek.

Bij ministerieel besluit van 6 november 2009 is deze werkgroep voor het eerst opgericht. Het mandaat van de huidige leden loopt af op 6 maart 2025. Daarom wordt er een nieuwe oproep gelanceerd om een nieuwe Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek samen te stellen.

De hoofdopdracht van deze werkgroep bestaat erin de minister te adviseren over de wenselijkheid van het organiseren van bevolkingsonderzoeken namens de Vlaamse Regering, of over een eventuele toestemming voor initiatieven van bevolkingsonderzoek, georganiseerd door derden.

De beoordeling van bevolkingsonderzoek moet gebeuren op basis van een aantal vaste criteria, opgenomen als bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008:

*"**Art. 11.** De adviezen van de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek, vermeld in artikel 10, 1° tot en met 5°, zijn gebaseerd op een beoordeling van criteria die betrekking hebben op:*
- *1° de ziekte of aandoening;*
- *2° de doelgroep;*
- *3° het screeningsinstrument en de toepassing ervan;*
- *4° de diagnose, de behandeling of andere zinvol handelen met betrekking tot de gezondheid;*
- *5° het volledige bevolkingsonderzoek."*

De criteria zijn opgenomen in de bijlage, die bij dit besluit is gevoegd."

Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 bepaalt dat de volgende deskundigheden zeker vertegenwoordigd moeten worden in de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek:

*"**Art. 12. §1.** De Vlaamse werkgroep bevolkingsonderzoek wordt zo samengesteld dat minstens de volgende deskundigheden aanwezig zijn:*
- *1° epidemiologische;*
- *2° gedragswetenschappelijke;*
- *3° medische;*
- *4° ethische;*
- *5° juridische;*
- *6° gezondheidseconomische."*

//

Een lid kan meerdere deskundigheden hebben en een deskundigheid kan door meerdere leden worden ingevuld. De Vlaamse werkgroep bestaat uit een groep vaste leden. Tegelijkertijd kan, al naargelang het te behandelen dossier, beroep gedaan worden op externe deskundigen. Via deze oproep kan men zich ook kandidaat stellen als extern deskundige.

De Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek wordt opgericht voor een termijn van 5 jaar en bestaat uit maximaal 25 leden.

Bij deelname aan de werkzaamheden van de werkgroep zal gevraagd worden een belangenverklaring te ondertekenen.

Deelname aan de werkzaamheden van de werkgroep gebeurt vanuit de eigen deskundigheid. Het bereiken van een consensus met het oog op het algemeen belang is het uitgangspunt. Dit betekent dat deelnemers die een organisatie vertegenwoordigen, niet hoofdzakelijk participeren aan de werkgroep voor het verdedigen van de belangen van de eigen organisatie.

3. Concretisering van de oproep

Deze oproep wordt gelanceerd met het oog op het werven van nieuwe kandidaten voor permanente vertegenwoordiging van de volgende deskundigheden in de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek:

- Epidemiologie;
- Gedragswetenschap;
- Medisch;
- Ethiek;
- Juridische;
- Gezondheidseconomie;

Tevens worden er kandidaten geworven met de volgende aanvullende deskundigheid:

- Patiëntenvertegenwoordiging;
- Ouderengezondheidszorg;
- Kinderen - en jeugdgezondheidszorg;
- Mentale gezondheidszorg;
- Oncologie;
- Interne geneeskunde;
- Kwetsbare groepen.

Daarnaast wordt deze oproep ook gelanceerd met het oog op het verzamelen van kandidaturen voor ad hoc vertegenwoordiging van de volgende deskundigheden in de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek. Deze leden zullen dus expliciet worden uitgenodigd op vergaderingen waar hun input gewenst is:

- Technologische innovaties in de preventieve gezondheidszorg
- Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Kandidaten moeten volgende gegevens bezorgen aan het departement Zorg:

- Persoonsgegevens;
- Eventuele vertegenwoordiging van een organisatie;
- Curriculum vitae;
- Motivatiebrief (maximaal 1 A4);
- Informatie over hun netwerk;
- Specifieke deskundigheid met betrekking tot bevolkingsonderzoek (de opgesomde en eventueel andere);
- Eventueel belangenconflict;
- Waarvoor de kandidatuur geldt (er zijn meerdere keuzes tegelijk mogelijk):

- Lid van de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek;
- Externe deskundige voor volgende materies:
    - Digitalisering in de preventieve gezondheidszorg;
    - Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Kandidaturen worden weerhouden als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:

- alle gegevens die nodig zijn voor een volledige kandidatuur (zie voorgaande oplijsting) zijn ter beschikking gesteld;
- beschikken over één of meerdere van de opgesomde deskundigheden. De voorkeur gaat naar kandidaten die beschikken over meerdere van de opgesomde deskundigheden;
- hebben ervaring op het vlak van bevolkingsonderzoek of één of meer van de volgende aspecten ervan:
    - informeren en sensibiliseren van doelgroepen;
    - screenen en de wetenschappelijke onderbouwing ervan;
    - registratie en privacywetgeving;
    - evaluatie (epidemiologie, interpretatie van geregistreerde gegevens).

4. Evaluatie van de ingezonden kandidaturen

De minister beslist, na advies van het Departement Zorg, welke kandidaten benoemd worden.
Er wordt bij de samenstelling van de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek gestreefd naar een evenwicht ten minste op het vlak van deskundigheden, geslacht en netwerk van de kandidaten.

Karine Moykens,
Secretaris-generaal